

Leerlijnen doelgerichte ontwikkeling

Wauw speciaal voor jou

<h1>1. Persoonlijke ontwikkeling</h1>		
	a. <u>Zelfvertrouwen</u>: geloof in eigen kunnen, lekker in je vel zitten	b. <u>Zelfbeeld</u>: jezelf presenteren, ideeën die iemand over zichzelf heeft.
1.1	Voelt zich op zijn/haar gemak in de groep bij de begeleiding (ontspannen lichaamshouding, observeert anderen en lacht regelmatig).	Leert dat hij een apart persoon is met een eigen wil.
1.2	Voelt zich op zijn/haar gemak in de groep bij de andere kinderen (speelt ernaast, is in interactie, komt op zijn gemak de groep binnen).	Vraagt bij Wauw op een adequate manier aandacht (vinger opsteken, naar leiding toe lopen).
1.3	Maakt oogcontact met een begeleider.	Gaat adequaat om met gevoelens van trots.
1.4	Maakt oogcontact met een ander kind.	Vertelt wat hij/zij leuk en niet leuk vindt (gericht op activiteit).
1.5	Maakt adequaat oogcontact in de kring/groepssituatie.	Vertelt wat hij/zij zelf goed kan (eigenschappen).
1.6	Neemt initiatief naar anderen om iets te vertellen (zowel begeleider als kind).	Vertelt wat hij zelf wil leren en/of welk doel hij heeft.
1.7	Reageert op positieve feedback (zegt dankjewel, ontvangt compliment).	Weet waarom het kind bij wauw zit en benoemt dit naar begeleiding.
1.8	Geeft zichzelf een compliment gericht op activiteit.	Weet wat zijn beperking inhoudt.
1.9	Geeft een ander een compliment gericht op zijn gedrag.	Weet wat hij/zij nodig heeft (begeleiding).
1.10	Geeft zichzelf een compliment, gericht op zijn gedrag.	Geeft aan dat en hoe hij graag geholpen wil worden.
1.11	Reageert op negatieve feedback door te zeggen iets proberen te veranderen (omgaan met kritiek).	Weet zijn eigen kwaliteiten en valkuilen en hoe hij deze in wil/gaat zetten in de maatschappij (denk aan werk/dagbesteding).

2. Weerbaarheid

	a. Keuzes maken	b. Opkomen voor jezelf	c. Hulp vragen
2.1	Kiest tussen twee mogelijkheden (voorwerp; bal of pop, of voorkeur; binnen of buiten spelen). Kan keuze duidelijk maken middels geluid of gebaar.	Geeft (met eigen naam) bezit aan, laat niet zomaar iets afpakken.	Geeft bij navraag aan dat hij hulp nodig heeft.
2.2	Maakt een vrije keuze (zonder genoemde keuzemogelijkheden) die op dat moment mogelijk is (bijvoorbeeld niet zwemmen maar knutselen).	Gaat in tegen een verzoek van een ander (eigen wil)	Vraagt, met hint, hulp aan begeleiding.
2.3	Geeft een argument waarom hij een bepaalde keuze maakt.	Zoekt de begeleiding op als hij iets wel/niet wil.	Vraagt (non verbaal/met begeleiding) om hulp.
2.4	Maakt een keuze en blijft daarbij, ook als anderen iets anders willen. Kan dit (verbaal) duidelijk maken.	Zegt uit zichzelf op een adequate manier 'nee' als hij iets niet wil.	Vraagt zelfstandig om hulp van begeleiding als iets hem alleen niet lukt.
2.5	Vertelt dat hij een andere keuze wilt maken dan de ander, accepteert daarbij de keuze van de ander.	Geeft de ander aan te stoppen als die iets doet wat hij niet leuk vindt ('stop houd op' blijft rustig, legt evt. uit).	Vraagt zelfstandig, verbaal om hulp van een ander kind.
2.6	Benoemt de voordelen bij een keuze waar hij alleen zelf belang bij heeft.	Komt voor zijn mening uit bij de begeleiding (met een motivatie).	Vraagt hulp aan begeleiding of leeftijdsgenoot over hoe hij iets kan aanpakken (begeleiding bedenkt oplossing).
2.7	Benoemt de nadelen bij een keuze waar alleen hij zelf belang bij heeft (bijv. nu trakteren of na de pauze).	Komt voor zijn mening uit in een groepssituatie (met een motivatie).	Bedenkt samen met een begeleiding of kind een oplossing (begeleiding stimuleert kind om oplossing te bedenken).

Wauw speciaal voor jou

Anne Maeghs

Jasmijn Santegoeds-Smids

Lindy Janssen

Marloes Hendriks

Heide, augustus 2017

2.8	Legt aan een ander uit dat hij op een keuze wilt terugkomen. Beseft dat er situaties zijn waarin je niet wil of kan kiezen.	Geeft aan als hij ergens niet over wil praten.	Probeert eerst zelf een oplossing, voordat hij hulp inroept.
2.9	Houdt rekening met de wensen van een ander bij het maken van een keuze. Durft bij leiding een afwijkende mening aan te geven.	Herkent of een ander iets expres of per ongeluk heeft gedaan.	Weet aan welke personen hij het beste hulp kan vragen (kiest vertrouwd, gepast persoon denk aan geslacht, leeftijd, ervaring etc.)
2.10	Bevraagt de ander naar motivatie van zijn keuze.	Komt voor zichzelf op bij ongewenste aanrakingen of uitingen door dit te zeggen tegen een ander.	Maakt met de begeleiding afspraken over welke hulp hij nodig heeft.
2.11	Maakt een afweging bij een keuze: vraagt de mening van een ander, vraagt om extra bedenktijd of zoekt extra informatie als hij zelf moeilijk een keuze kan maken.	Komt voor zichzelf op als hij onterecht wordt beschuldigd en vertelt wat hij voelt als een ander onaardig doet.	Maakt met leeftijdsgenoten afspraken over welke hulp hij nodig heeft.
2.12	Voorspelt wat een ander zal kiezen en waarom (argumenten).	Komt voor zichzelf op bij ongewenste aanrakingen of uitingen door dit te zeggen tegen de ander. Geeft zijn mening over een onderwerp wanneer een meerderheid een andere mening heeft	Geeft aan op welke manier hij graag geholpen wilt worden, geeft aan als mensen teveel hulp bieden.

3. Sociale ontwikkeling

	a. Samenspelen en samenwerken	b. Sociaal gedrag en interactie
3.1	Is (graag) in gezelschap van andere kinderen maar nog geheel gefocust op zichzelf.	Imiteert gedrag volwassenen (nadoen van gedrag van anderen, bijvoorbeeld helpen, opruimen, etc.) Trekt met geluid, gebaar of mimiek actief aandacht als hij iets wil zeggen.
3.2	Speelt naast een ander kind in dezelfde ruimte zonder interactie met de ander. → constructief spel : manipuleert objecten om iets te produceren/bouwen.	Groet anderen kinderen en begeleiders (non verbaal, bijvoorbeeld zwaaien of verbaal bijvoorbeeld hoi/doi zeggen).
3.3	Kijkt met interesse naar het spel van een ander kind, vindt het gezelschap van anderen leuk (trekt niet terug). → toekijkend spel : kijkt naar het spel van andere kinderen, zonder zelf mee te spelen.	Luistert adequaat als de begeleiding iets vertelt (aankijken, knikken, stil zijn).
3.4	Samen spelen met elkaar, door hetzelfde materiaal te gebruiken, maar eigen wensen blijven het belangrijkste. → parallel spel : speelt naast elkaar met hetzelfde materiaal zonder dat er sprake is van wezenlijke interactie.	Luistert adequaat als een ander kind iets vertelt (aankijken, knikken, stil zijn).
3.5	Speelt, onder begeleiding, met één of twee andere kinderen een spel of voert een gezamenlijke opdracht uit (bijv. tafel dekken).	Vertelt, bij navraag, kort over iets dat hij zojuist (dezelfde dag) heeft meegemaakt.
3.6	Deelt, onder begeleiding, speelmateriaal met een ander.	Deelt een soortgelijke ervaring met anderen (ik ben daar ook wel eens geweest).
3.7	Vraagt of hij iets mag gebruiken van een ander.	Reageert adequaat op het verhaal van een ander.
3.8	Deelt, zelfstandig, speelmateriaal met een ander. → associatief spel : gaat zelf interactie aan met ander kind door uitwisselen of lenen van materiaal.	Helpt een ander wanneer deze hem om hulp vraagt.

Wauw speciaal voor jou

Anne Maeghs

Jasmijn Santegoeds-Smids

Lindy Janssen

Marloes Hendriks

Heide, augustus 2017

3.9	Nodigt, onder begeleiding, andere kinderen uit om samen te spelen.	Blijft vriendelijk wanneer een ander een aanbod afslaat (niet mee wilt spelen).
3.10	Nodigt, op eigen initiatief, andere kinderen uit om samen te spelen.	Heeft besef van normen en waarden in eenvoudige situaties (stelen en klikken mag niet, je hoort fatsoenlijk en beleefd te zijn).
3.11	Vraagt op een adequate manier of hij mee mag spelen.	Reageert op een voorstel van een ander door samen een plan te maken.
3.12	Speelt samen met anderen, waarbij ieder een eigen rol vervult. → coöperatief spel: speelt echt met een ander, wisselen elkaar af, doen spelletjes, bedenken wedstrijdjes.	Benoemt, onder begeleiding, de oorzaak en gevolg van eigen gedrag en ziet het eigen aandeel in een conflict.
3.13	Houdt bij het samenspelen rekening met de wensen van de ander (soms doen waar de ander zin in heeft).	Biedt zijn excuses aan als hij een ander gekwetst heeft (onder begeleiding).
3.14	Houdt rekening met de mogelijkheden van de ander bij het samenspelen (accepteert beperkingen van de ander).	Gaat aardig om met anderen (niet pesten, betrekken bij activiteiten, complimenten geven).
3.15	Neemt een leidende rol aan in het spel; sluit compromis, legt regels uit, verheldert deze wanneer nodig.	Verzint een oplossing bij conflicten.

4. Emotionele ontwikkeling

	a. Gevoelens en emoties	b. Omgaan met conflicten (onbewust/bewust)
4.1	Uit op een zichtbare manier blijdschap (bijvoorbeeld: lachen, zingen, huppelen)	Luistert en voert uit wat de begeleider van hem vraagt n.a.v. een 'conflict' (spelmateriaal terug geven) begeleider legt uit.
4.2	Herkent en benoemt de basisemoties (evt. mbv picto): boos, blij, bang of verdrietig.	Laat (non) verbaal merken dat ruzie voorbij is (gaat verder met andere activiteit, hand geven, lachen, aankijken)
4.3	Kan bij navraag aangeven hoe hij/zij zich voelt door (non) verbaal antwoord te geven op een gesloten vraag.	Benoemt dat hij een ander geen pijn mag doen.
4.4	Kan bij navraag aangeven hoe hij/zij zich voelt door (non) verbaal antwoord te geven op een open vraag.	Benoemt waarom hij een ander geen pijn mag doen.
4.5	Geeft adequaat aan dat hij zich wel/niet prettig voelt (blijft rustig, komt naar begeleider en vertelt het)	Komt naar de begeleider toe wanneer er een conflict is ontstaan.
4.6	Geeft adequaat aan dat hij zich wel/niet prettig voelt tegenover een leeftijdsgenoot (blijft rustig en vertelt het).	Biedt zijn excuses aan wanneer dit gevraagd wordt.
4.7	Geeft aan de begeleider aan dat een ander kind zich boos, bang, blij of verdrietig voelt.	Luistert naar en aanvaardt andermans excuses. Geeft aan dat de ruzie voorbij is.
4.8	Reageert op een blijf, verdrietig, boos of angstig gevoel van een ander.	Uit op een adequate manier zijn woede (blijft van anderen en spullen af).
4.9	Uit zijn emoties behorende bij de situatie (van zichzelf).	Benoemt na een conflict zijn eigen aandeel in de situatie en past zijn gedrag na aanwijzing van de begeleiding hier vervolgens op aan.
4.10	Verplaatst zich in de gevoelens van een ander (toont medeleven, lacht mee, troost)	Benoemt de oorzaak en het gevolg van eigen gedrag

Wauw speciaal voor jou

Anne Maeghs

Jasmijn Santegoeds-Smids

Lindy Janssen

Marloes Hendriks

Heide, augustus 2017

4.11	Gaat adequaat om met gevoelens van nervositeit en onrust (heeft geduld, zoekt oplossing om rustig te worden).	Verzint een oplossing bij een ruzie.
4.12	Herkent, benoemt en reguleert basisemoties op een adequate manier.	Benoemt manieren om rustig te blijven in een conflict en handelt hier op een adequate manier na (blijft rustig, loopt weg; naar behoefte kind).
4.13	Herkent, benoemt en reguleert overige emoties zoals: verliefdheid, seksuele gevoelens, eenzaamheid, frustratie, schaamte e.d.	Voorkomt ruzie door de ander tijdig aan te geven dat hij te ver gaat en door zelf gedragingen te vermijden die bij anderen boze reacties oproepen.

5. Zelfredzaamheid				
	a. Hygiëne	b. Eten & drinken	c. Toilet ritueel	d. ADL overig
5.1	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent een kam en/of haarborstel als verwijzer voor de haren. - Herkent een washandje als verwijzer voor het wassen. - Herkent een luier of wc rol als verwijzer voor toiletgang. 	Houdt een beker vast met twee handen.	Beseft waar de wc is en waarvoor deze is bedoelt.	Hangt zijn jas op de juiste manier aan de kapstok.
5.2	<ul style="list-style-type: none"> -Herkent een tandenborstel en -pasta als verwijzers voor tandpasta. -Associeert een zakdoek met een vieze neus of mond. -Was de handen op een adequate manier (zeep gebruiken, goed afdrogen). 	Eet met een lepel zonder te knoeien.	Trekt zijn eigen broek omlaag en gaat zelf op de wc zitten.	Trekt met aansturing van begeleiding kleding aan of uit
5.3	<ul style="list-style-type: none"> -Maakt wasbewegingen over hoofd en lichaam. Kamt op een adequate manier de haren. -Geeft (verbaal of non verbaal) aan wanneer hij nat of vies is. Maakt poetsbewegingen met een tandenborstel. 	Maakt smeerbewegingen met een mes.	Plast of poept in de wc.	Trekt zelfstandig kleding aan of uit.

Wauw speciaal voor jou

Anne Maeghs

Jasmijn Santegoeds-Smids

Lindy Janssen

Marloes Hendriks

Heide, augustus 2017

5.4	Wast handen en gezicht zelfstandig	Smeert/snijdt zijn eigen brood op aansturing van de begeleiding.	Veegt zelfstandig de billen af	Doet schoenen onder begeleiding aan/uit
5.5	Poetst de tanden op aansturing van de begeleiding.	Smeert/snijdt zijn eigen brood zelfstandig op een adequate manier. Eet zonder te treuzelen.	Gooit het wc papier in de wc.	Doet zelfstandig schoenen aan/uit.
5.6	Poetst de tanden zelfstandig op een adequate manier.	Zit vijf minuten stil en recht aan tafel tijdens een maaltijd.	Spoelt zelfstandig de wc door.	Maakt een jas zelfstandig open en dicht.
5.7	Wast zijn lichaam op aansturing van begeleiding op een juiste manier.	Eet zijn mond leeg voordat hij praat.	Wast de handen na het toiletbezoek na aansturing van begeleiding.	Trekt op eigen initiatief een jas aan als hij naar buiten gaat.
5.8	Wast zijn lichaam zelfstandig met zeep en een washandje.	Geeft in eenvoudige zinnen aan wat hij wil eten of drinken. Eet met de mond dicht.	Wast de handen na het toiletbezoek zelfstandig.	Kan zelfstandig schoenen strikken.
5.9	Wast met aansturing van begeleiding zijn haren.	Kan zelfstandig drinken halen, de kraan open en dicht doen.	Gaat uit zichzelf naar de wc wanneer dit nodig is.	Kiest zelfstandig op een juiste manier zijn kleren uit passend bij het weer
5.10	Wast zijn haren zelfstandig.	- Eet op de juiste manier zelfstandig met bestek (o.a. vlees snijden). - Ruimt na het eten zijn bord en bestek op.	Voert alle stappen van de toiletgang zelfstandig en adequaat uit.	Trekt dagelijks (op eigen initiatief) schoon ondergoed aan.
5.11	Doucht (dagelijks) geheel zelfstandig op een adequate manier (incl. voorgaande	- Kan een boodschappenlijstje maken. - Kan zelf alle behoeften	Gooit gebruikt maandverband in daarvoor bestemde prullenbak.	Kan eigen tas inpakken met ondersteuning (spullen liggen klaar).

Wauw speciaal voor jou

Anne Maeghs

Jasmijn Santegoeds-Smids

Lindy Janssen

Marloes Hendriks

Heide, augustus 2017

	stappen).	<p>klaarzetten bij het voorbereiden van een maaltijd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan zelf alle benodigdheden opruimen/afwassen/afdrogen. 		
5.12	Gebriikt deodorant (met/zonder aansturing begeleiding)	<ul style="list-style-type: none"> - Zoekt alle ingrediënten die nodig zijn voor de maaltijd in de supermarkt. - Wast en snijdt zelfstandig alle groenten en/of fruit. 	Kan zelfstandig maandverband verschonen.	Kan zelf bedenken welke spullen hij in moet pakken en pakt deze in.
5.13	Begrijpt waarom hygiëne belangrijk is.	<ul style="list-style-type: none"> - Weet waar producten liggen in de supermarkt. - Bereid vlees of vis door deze te snijden en in de pan te bakken tot deze bruin en gaar is. 	Kan aangeven dat ze menstrueert.	Kan eigen bed opmaken met ondersteuning begeleiding.
5.14		<ul style="list-style-type: none"> - Legt alle ingrediënten op de loopband van de kassa en rekent af (met hulp van begeleiding). - Kookt de groenten gaar en giet deze af. 		Maakt eigen bed zelfstandig op.
5.15		<ul style="list-style-type: none"> - Zet gasfornuis uit en kijkt dit na voor de eigen veiligheid. - Weet welke producten duurder of goedkoper zijn in de supermarkt. - Vraagt bonnentje en weet hoeveel geld hij terug moet krijgen. 		Draagt zorg voor de eigen spullen, zorgt dat deze ook weer mee naar huis gaan.